

TÁJOK PÉTER:

A HATÁRÓRSÉG MINT SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG

*„A kétségeink elárulnak minket. Visszatartanak attól,
hogy bátran nekivágjunk az ismeretlennek.
Ezáltal vesztesekké válunk, holott nyerhettünk volna.”
(Shakespeare)*

Az elmúlt időszakban bekövetkezett változások indokoltá teszik a Határórség szabálysértési feladatainak újbóli átgondolását. Több éves szakmai érvelésünk eredményeként körvonalazódní látszik, hogy **a jogalkotó meg kívánja teremteni azt a jogszabályi háttérét, mely a Határórség számára biztosítja a szabálysértési hatósági jogkör tényleges gyakorlásához szükséges feltételeket.**

A Határórség szabálysértési hatósági jogkörét leginkább a következő rendelkezések alapozzák meg:

1. A 2001. évi XXXIII. törvénnyel módosított, a határőrizetről és a Határórségről szóló 1997. évi XXXII. törvény 2002. január 01-jétől hatályos 45.§ (1) bekezdése alapján „A Határórség jogszabályban meghatározott esetben szabálysértési hatóságként jár el”.
2. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 35.§ a) pontjában a Határórség a szabálysértés miatt eljáró más szervek között nevesített, és e rendelkezés szerint „A jogszabályban hatáskörükbe utalt szabálysértési ügyekben a szabálysértési hatóság jogkörét gyakorolják ...a) a határórség;...”.

A **Határórség számára** e törvényi rendelkezések alapján biztosított jogosultság tényleges gyakorlásához elengedhetetlenül **szükséges** a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény végrehajtására kiadott, az egyes szabálysértésekről szóló, többször módosított és hatályos **218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet** ismételt **módosítása**.

A szabálysértési hatósági jogkör gyakorlásának szükségességét az alábbi szakmai érvek indokolják:

1. A Határórség szolgálati feladatellátása során, a gyakorlati tapasztalatok alapján – különös tekintettel a külföldiekre – a szabálysértéseket elkövető személyek **két különböző kategóriájával** szemben kell, hogy **intézkedjen**. Az elkövető személyek és az elkövetett cselekmények alapján az **egyik kategóriát a társadalomra veszélyt jelentő illegális migránsok** alkotják, míg a **másik kategóriát a társadalomra csekély veszélyt jelentő „csak” szabálysértő külföldiek** képezik.
2. A Határórség számára - a jelenleg hatályos jogszabályok alapján - a nem migrációs céllal jogsértést elkövető külföldiekkel szemben a helyszíni bírság kiszabására, esetleg idegenrendészeti szankció (pld. visszautasítás) alkalmazására van lehetőség. Hiányzik az a láncszem a fokozatosság szempontjából (a szabálysértési eljárás keretében kiszabott pénzbírság), mely **a differenciált szankcionálás lehetőségét teremtené meg** számunkra.
3. Az érintett szabálysértési tényállások elbírálásához -azok a **Határórség alaprendeltetéséből adódó feladataihoz szorosan kapcsolódnak-** állományunk **kellő szakértelemmel rendelkezik**. Gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az említett tényállások esetében a szabálysértési hatóságként eljáró rendőrség gyakran kér eseti szakvéleményt, vagy segítséget a Határórség hivatalos személyeitől az eljárás lefolytatása érdekében.
4. A Határórség állománya **rövid időtartamú, speciális felkészítést követően képes lenne** a szabálysértési jogkör gyakorlásából adódó **feladatok végzésére**.

A Határórség szabálysértési hatósági jogkörének biztosításán túlmenően **indokolt** az egyes szabálysértésekről szóló **218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet** további szakaszainak **módosítása** is, egyrészt a **Határórség helyszíni bírságolási jogosultságára vonatkozó** korábbi pontatlan módosítások **korrigálása miatt**, másrészt a határterületen elkövetett szabálysértések elleni hatékony fellépés érdekében.

A Határórség helyszíni bírságolási jogkörének bővítését, illetve pontosítását az alábbi szakmai érvek indokolják:

1. A Határórség helyszíni bírságolási jogosultságának kormányrendeletben történő pontosítása, illetve bővítése azt eredményezné, hogy az államhatár rendje elleni szabálysértések, a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés, valamint a határterületen elkövetett és fent felsorolt közlekedési szabálysértések elkövetőivel szemben **hatékonyabban tudnánk fellépni**.
2. Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet módosításaival a Határórség több szabálysértési tényállásnál jogosultságát vagy elvesztette, vagy azok pontatlanul kerültek nevesítésre. A korábbi, számunkra kedvezőbb szövegezés visszaállítása feltétlenül indokolt, mivel **szakmai indokok eddig sem támasztották alá jogosultságunk csökkentését**.
3. Helyszíni bírságolási jogosultságunk bővítését a **személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése szabálysértés** esetén az indokolja, hogy a határterületen igazoltatott személyeknél, akik e szabálysértési tényállást megvalósítják, a helyszíni bírságolás, az esetlegesen alkalmazható figyelmeztetés lehetősége - főleg a határterületi lakosság tekintetében – elősegítené a jogkövető magatartás kialakulását mind generálisan, mind preventív módon. **A közlekedési szabálysértések** tekintetében határterületre kibővített **jogosultságunk elősegítené határterületen a közlekedési fegyelem megszilárdítását**.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet módosítására elkészített jogszabálytervezet a napokban közigazgatási koordinációra került. A tervezett normaszöveg alapján kellő bizakodással állapíthatom meg, hogy a fent felsorolt határórségi szakmai érvek figyelembe vételre kerültek, így a jogszabály kihirdetését követő második hónap első napjától valamennyi jogszabályi **akadály elhárul az elől, hogy szabálysértési hatósági jogkörünket ténylegesen gyakorolni tudjuk.**

A szakmai érvek alapján elért lehetőség csak akkor ér valamit, ha azzal hatékonyan tudunk élni. Rögtön megfogalmazódik **a fő kérdés, hogyan is kívánja a Határórség ezt az új feladatot a gyakorlatban végrehajtani.** A kérdés önmagában egyszerűnek tűnik, de a megválaszolására tett kísérletek számtalan további kérdést indukálhatnak.

Szerzőként arra próbálok kísérletet tenni, hogy különböző modellek elkészítésével, folyamatlemezéseken keresztül adjak választ a felmerülő kérdésekre. Természetesen mindezt csak úgy tehetem, hogy a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezéseket alapul véve próbálok -az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet módosítására elkészített jogszabálytervezetre tekintettel- javaslataimat, elképzeléseimet megfogalmazni.

I.

A várható jogszabályi változások

HATÓSÁGI JOGKÖR:

1. Tiltott határátlépés, úti okmánnyal kapcsolatos szabálysértés (22.§)
2. Határrendészeti szabálysértés (23.§)
3. Határjel-hamisítás és jelrongálás (24.§)
4. Külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés (30.§)

HELYSZÍNI BÍRSÁGOLÁSI JOGKÖR:

1. Tiltott fürdés határvízen (17.§)
2. Jégen tartózkodás szabályainak megsértése határvízen (18.§)
3. Tiltott határátlépés, úti okmánnyal kapcsolatos szabálysértés (22.§)
4. Határrendészeti szabálysértés (23.§)
5. Határjel-hamisítás és jelrongálás (24.§)
6. *Személyazonosság igazolásával kapcsolatos szabálysértés (27.§)*
7. *Külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés (30.§)*
8. Ittas vezetés közúti határátkelőhelyen (42.§)
9. Sebességkorlátozás jelentős túllépése *határterületen* (43.§)
10. Az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése *határterületen* (44.§)
11. *Tilos jelzés figyelmen kívül hagyása határterületen (44/A.§)*
12. Engedély nélküli vezetés *határterületen* (47.§)
13. Biztonságos közlekedésre alkalmatlan jármű vezetése *határterületen* (48.§)
14. Közúti jelzéssel kapcsolatos szabálytalanság *határterületen* (49.§)
15. Nehéz tehergépkocsira vonatkozó korlátozások megszegése *határterületen* (50.§)
16. Érvényes gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés nélküli vezetés közúti határátkelőhelyen (51.§)
17. Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése *határterületen* (54.§)

1. számú ábra

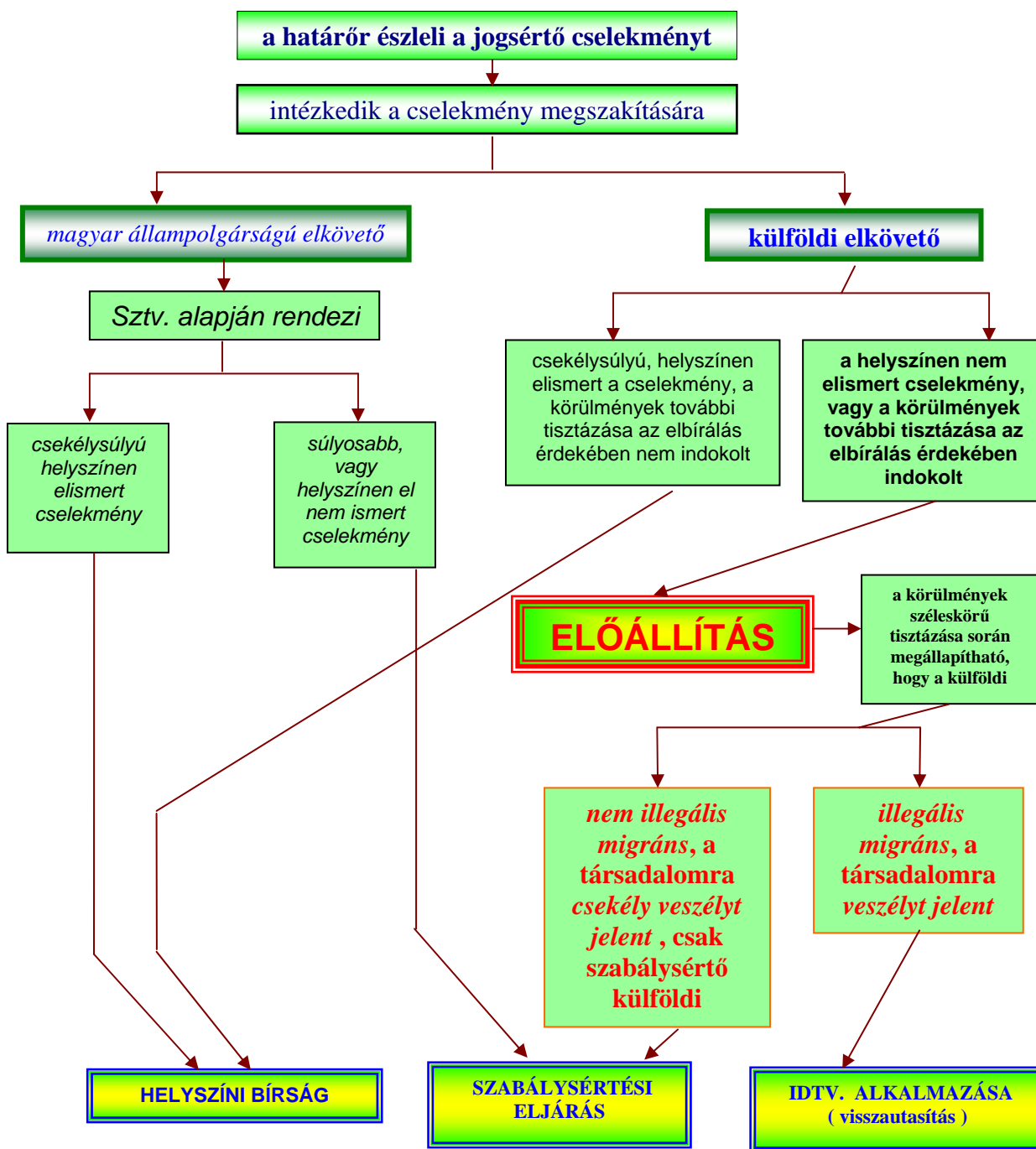
Az 1. számú ábra két táblája a tervezett jogszabályi normaszöveg alapján tartalmazza azokat a változásokat, melyek a Határőrség szabálysértési tevékenységét közvetlenül érinthetik. A helyszíni bírságolási jogkört komplexen jelenítettem meg, dőlt betűvel jelezve a tényleges változásokat. A táblázatokból egyértelműen megállapítható, hogy a bevezetőmben részletesen taglalt határőrségi javaslatok azokban szerepelnek, azokat a jogalkotó figyelembe kívánja venni.

II.

1. A HATÁRŐRSÉG ELJÁRÁSÁNAK MODELLEZÉSE

az idegenrendészeti és a tervezett szabálysértési hatósági jogkörök alkalmazása során

A Határőrség eljárásának modellezése
az idegenrendészeti és a tervezett szabálysértési hatósági jogkörök alkalmazása során
(elvi vázlat)

2. számú ábra

A 2. számú ábrán mutatom be azt a szakmai érvelést, mely szerint a külföldiek két különböző kategóriájával szemben intézhetnek határhoz. Az egyik kategóriát a társadalomra veszélyt jelentő illegális migránsok, míg a másik kategóriát a társadalomra csekély veszélyt jelentő „csak” szabálysértő külföldiek alkotják.

Ellentmondásos az a helyzet, mely szerint a Határőrség a jelenlegi jogkörei közül csak az idegenrendészeti törvényben biztosítottakat tudja hatékonyan alkalmazni. A 2002. január 1-jét követően, a visszafogadási egyezmények alkalmazásán alapuló idegenrendészeti jogköreink jól szolgálják az illegális migrációval kapcsolatos fellépésünket, de nem adnak megoldást az „egyszerű szabálysértőkkel” kapcsolatban követhető eljárásra. Gyakorlati tapasztalataink alapján a külföldieknek ez a kategóriája létezik, velük szemben, egy a szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírság kellő súlyú, az általuk elkövetett cselekménnyel arányban álló szankció lehet.

Az elvi vázlat is bemutatja azt a fontos körülményt, hogy az eljárást lényegileg befolyásolja az, hogy az intézkedő határőr képes-e a külföldiek e két kategóriáját egymástól helyesen elkülöníteni. Megítélésem szerint ez sarkalatos kérdés, melyre a végrehajtói állomány felkészítése során külön hangsúlyt kell fektetni.

III.

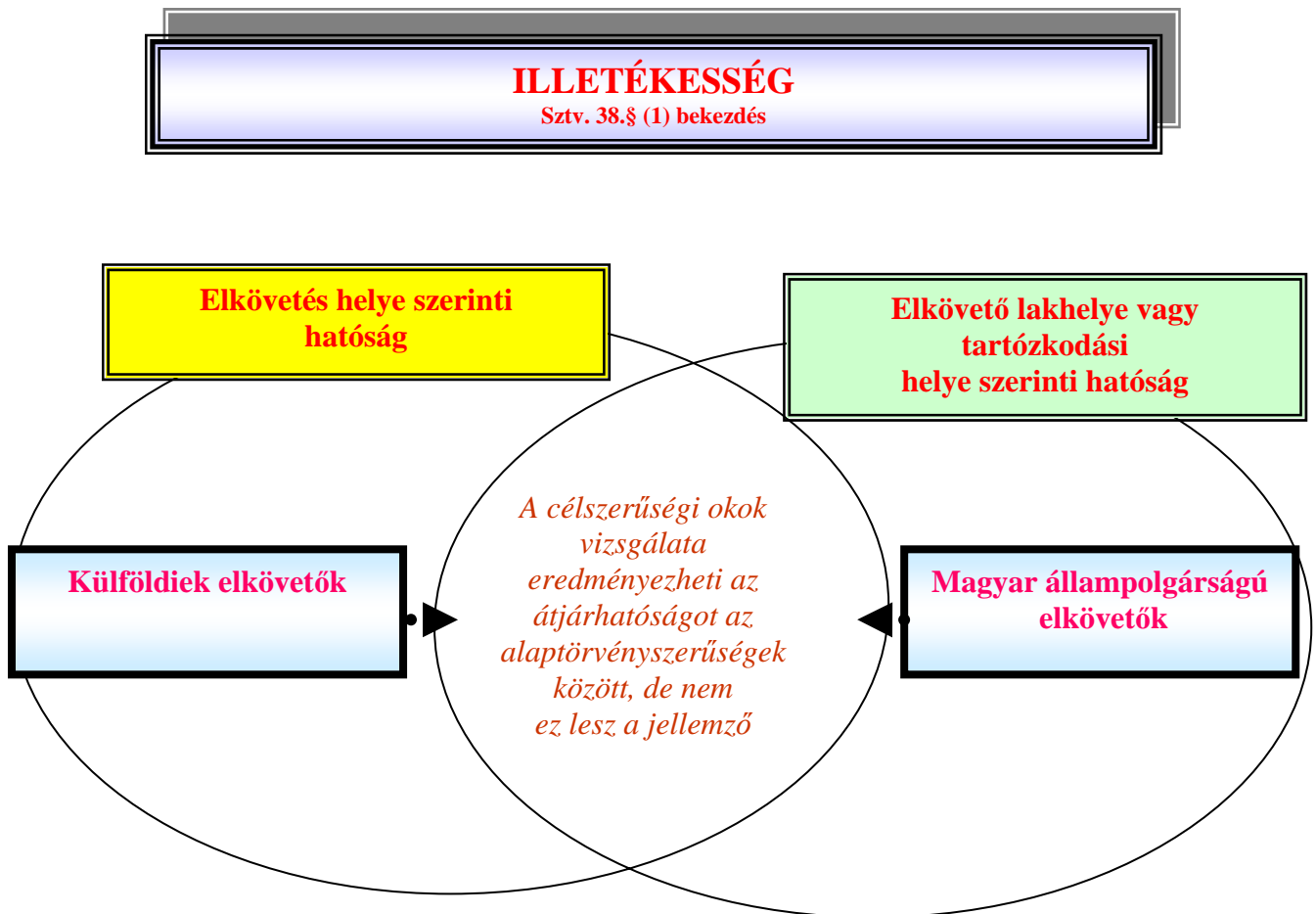
2. A TERVEZETT SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ILLETÉKESSÉGI KÉRDÉSEK

3. számú ábra

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. számú törvény 38.§ (1) bekezdése alapján az eljárás lefolytatására az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság illetékes. Ha azonban az eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, a törvény szerint lehetőség van kivételes illetékességi szabályok alkalmazására, így eljárhat az eljárás alá vont személy tartózkodási helye, munkahelye, szolgálati helye, az elkövetés helye, továbbá a felderítés helye szerint illetékes szabálysértési hatóság is.

A Határőrség várhatóan elsődlegesen külföldiekkel szemben fog szabálysértési eljárást lefolytatni. A 3. és a 4. számú ábrákon kívántam szemléltetni, hogy az érintett négy szabálysértési tényállás esetén mely illetékességi szabály választása látszik célszerűnek. Természetesen a végrehajtói állomány részére ez cogens útmutatásként nem adható ki, de megítélésem szerint „alapesetekben” ennek követése a célszerű, és ha ettől eltérő módon kívánják határőreink kiválasztani az illetékes hatóságot, akkor azt valamilyen ”nem szokványos” körülménynek kell indokolnia.

4. számú ábra

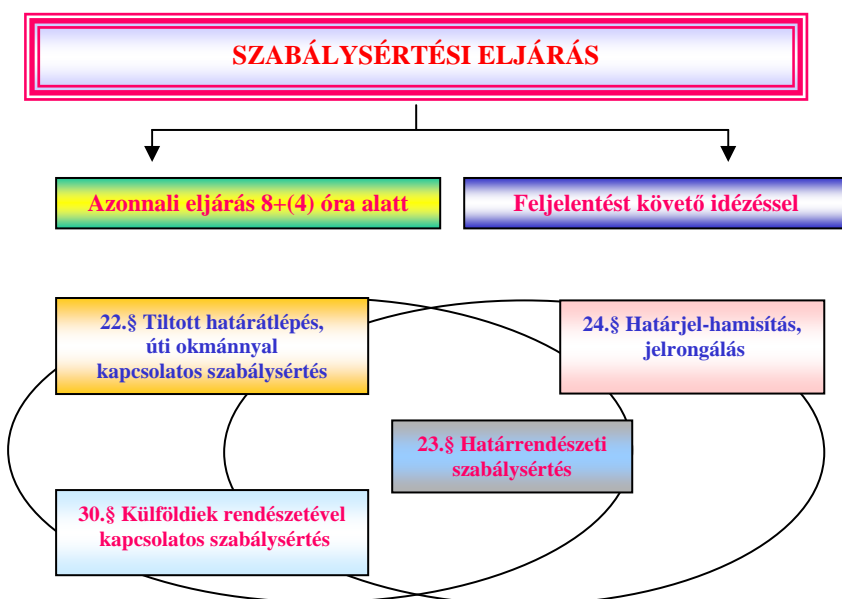
Az illetékesség meghatározásánál az is fontos kérdés, hogy a Határőrség mely szerve lesz pontosan az, amelyiknek le kell folytatnia az eljárást. Az illetékességi szabályok megállapításánál szakmai szempontok nem indokolják azt, hogy a Határőrség határrendészeti szerveinek és nyomozó hatóságainak illetékességi területéről szóló 18/2004. (VI.1.) számú BM rendelet rendelkezéseitől alapvetően eltérjünk. Feltétlenül fontos annak tisztázása, hogy a területi szerveink szabálysértési illetékessége csak a határterületen kívüli területekre terjedjen ki, tehát határterületen a határrendészeti kirendeltségeink rendelkezzenek kizárólagos illetékességgel szabálysértési ügyekben. (Izd. 5. számú ábra). A mobil erők (bevetési szakterület végrehajtói állománya) az illetékesség és hatáskör vizsgálatának eredményeképpen kell, hogy döntsenek arról mely szervnek tesznek szabályértési feljelentést.

5. számú ábra

IV.

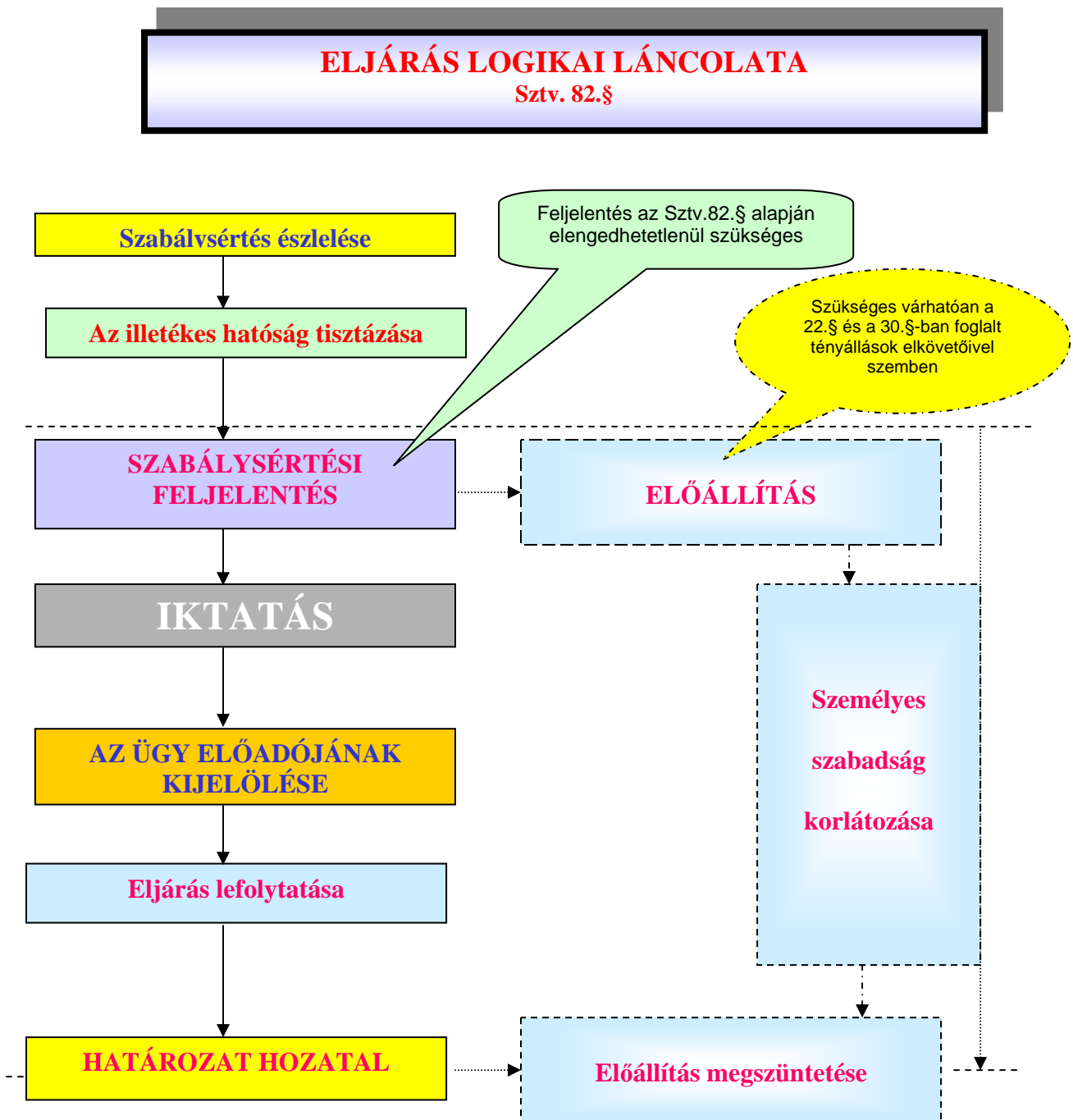
3. A TERVEZETT SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSOK LEFOLYTATÁSI IDEJÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

A szabálysértési eljárás lefolytatásának időtartamát a tényállások jellemzői is befolyásolják. Tapasztalataink azt mutatják, hogy egyes tényállások indokolják az eljárás mihamarabbi lefolytatását, míg más tényállásoknál az nem feltétlenül indokolt. Az azonnali eljárás lefolytatását külföldi elkövetők esetében az indokolja, hogy általában tisztázandó körülmény a magyarországi tartózkodásuk jogszerűsége is, továbbá a magyarországi tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldiek idézést követő, utólagos eljárás alá vonása vélelmezhetően kevés sikerrel járna.

6. számú ábra

4. A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSOK LEFOLYTATÁSÁNAK LOGIKAI LÁNCOLATA

7. számú ábra

A szabálysértési eljárások -hasonlóan a büntető eljárásokhoz- sajátos logikai rendszert képeznek. A szabálysértés észlelését követően az intézkedő először is megszakítja a jogsértő cselekményt. Ha az elkövetett cselekményt szabálysértési eljárás keretében kívánja szankcionálni, akkor meg kell tennie feljelentését az illetékes hatóságnak. Az írásosság még a saját kirendeltsége illetékessége esetén is indokolt, hiszen az Sztv. 82. § az eljárás megindítását feljelentéshez köti, továbbá későbbiekben ez az irat lesz a hatósági döntést leginkább meghatározó bizonyíték.

8. számú ábra

A logikai láncolat modelljében vagylagosan jelöltem az előállítást és a személyes szabadság korlátozását. Azt, hogy elő kell-e állítani a szabálysértés elkövetőjét vagy nem, az eset összkörülményei fogják meghatározni. Várhatóan fontos lesz a II. fejezetben már kifejtett illegális migráns és szabálysértő külföldi kategóriáinak különválasztása, majd ezt követően a szabálysértő külföldiek további tagozódásának megállapítása. Azon külföldiek esetében, ahol a magyarországi tartózkodás jogszerűségének tisztázása is vizsgálat tárgyát képezi elengedhetetlenül szükséges lesz (lsd. 6. számú ábra), míg magyar állampolgárságú elkövetők esetén, ahol vélelmezhetően a lakóhely szerinti eljárás lefolytatása lesz inkább célszerű (lsd. 4. számú ábra) ott az előállítás nem feltétlenül szükséges. A magyarországi tartózkodás jogszerűségének vizsgálata elsődlegesen a tiltott határátlépés szabálysértést és a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértést elkövető külföldiek esetében lesz indokolt. (lsd. 8. számú ábra)

Külön magyarázatot érdemel az, hogy mit értek „a további magyarországi tartózkodás jogszerű lehetőségének vizsgálatán”. A problémát az okozza, hogy az államhatárt jogellenesen átlépő külföldiek, illetve a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabályokat megsértő személyek magyarországi tartózkodása a szabálysértési eljárás lefolytatásával még nem válik „automatikusan” jogszerűvé. A jogszerű magyarországi tartózkodás vizsgálata, az ahhoz szükséges feltételrendszer megteremtése elkerülhetetlen feladatként jelentkezik a továbbiakban is.

A szabálysértési eljárás lefolytatása eddigi felállított logikai rendszerem alapján a tényállásokat elkövető azon külföldiekkel szemben merülhet fel a gyakorlatban, akiknek amúgy a személyazonossága hitelt érdemlően megállapítható.

A jelenlegi jogszabályi háttér alapján a megoldási lehetőségek a következőkben körvonalazódnak:

1. Az országot elhagyni kívánó külföldiek esetében, mivel ezek a személyek a kirendeltségeinkre előállításra is kerülnek az országból történő kilépésük kontrolálása, figyelemmel kísérése megoldott, így a jogellenes állapot megszüntetésének gyakorlati akadályai nem jelentkeznek.
2. Az országba illegálisan belépő külföldiekkel szemben, határterületen történő intézkedés esetén -ha velük szemben a szabálysértési eljárás lefolytatása az indokolt- az eljárást követően az 1. pontban leírtak szerint célszerű eljárni.

3. Az ország mélységében végrehajtott intézkedés esetén, a személy előállítását a határőr igazgatóságra kell majd foganatosítani az eljárás lefolytatásának érdekében. Ez azt jelenti, hogy a szabálysértési eljárást követően a külföldiek országunkat bonyolultabb módon tudják elhagyni, illetve annak ellenőrzése, figyelemmel kísérése akadályokba ütközhet. Megoldásként két lehetőség kínálkozik:
- a) a visszafogadási egyezmények alkalmazásával a személyek ellenőrzött módon hagyják el hazánkat,
 - b) ha a személy nem tartozik egyik visszafogadási egyezmény hatálya alá sem, akkor az idegenrendészeti eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező BM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal illetékes szervének kell majd átadni.

A továbbiakban az idegenrendészeti jogszabályok módosításainak kell feloldani azt az ellentmondást, hogy a tisztázott személyazonosságú, érvényes útiokmánnyal is rendelkező szabálysértő külföldiekkel szemben lefolytatott eljárást követően, miért nincs mód a jelenlegi rendelkezések szerint a magyarországi tartózkodásuk legalizálására. Ezt a kérdéskört azért is kell napirenden tartani, mert ezen elkövetői kör társadalomra történő veszélyessége nem áll arányban azzal, hogy őket feltétlenül minden esetben az országból „kitoloncoljuk”.

VI.

A szabálysértési feljelentés tartalmi követelményei

A szabálysértési feljelentés a sikeres szabálysértési eljárás záloga. A helyesen elkészített feljelentés „minősége” garantálhatja a szabálysértési eljárás lefolytatását, a szükséges szankció kiszabását és a határőrségi döntés helyességének akár bíróság általi megerősítését is.

A kialakult gyakorlat alapján megfogalmazhatóak azok a szabálysértési feljelentéshez kapcsolódó tartalmi követelmények, melyekben alapvető változás nem fog jelentkezni. A bizonyítékok körültekintő leírása, a tanúk megjelölése az eddigieknél is nagyobb szerepet kell, hogy kapjon, hiszen az eljáró hatóság számára ezek releváns információk, és a bizonyítási eljárást időben rövidíthetik, illetve egyszerűsíthetik. A feljelentésekkel szembeni tartalmi követelményeket csoportosítani az alábbiak szerint célszerű:

□ A feljelentés az alábbi adatokat tartalmazza:

- az intézkedő határőr szolgálati helye,
- a feljelentett személyi adatai:
 - családi és utóneve, asszonyoknál leánykori név is,
 - születési helye, éve, hónapja, napja,
 - anyja neve (külföldinél nem kötelező),
 - külföldi elkövető esetén állampolgársága,
 - lakcíme (ideiglenes lakcíme is) külföldi esetén magyarországi tartózkodási helye,
 - foglalkozása,
 - munkáltatójának megnevezése,
 - fiatalok esetén a szülő (gondozó vagy gyám) családi és utóneve, lakcíme, tanintézet - megnevezése és címe,
 - katona esetén beosztási helye és címe,
 - havi jövedelme és az eltartott családtagok száma (gyermek, szülő),
 - személyi igazolványának száma,
 - külföldi esetén útleveleinek, vízumszámának vagy tartózkodási engedélyének száma külföldiek esetén a rendelkezésre álló személyi adatokat kell feltüntetni,

- a szabálysértés elkövetéséről az intézkedő milyen módon értesült:
 - észlelte,
 - felkérésre intézkedett,
 - a szabálysértés elkövetésének leírása:
 - időpontja,
 - helye (nyilvános, nem nyilvános hely, helyiség, utca, házszám, útszakasz és kilométerkő, határjel számának megnevezése),
 - a cselekmény leírása,
 - az esetleges tanú megnevezése (név, születési hely, év, hónap, nap, anyja neve, lakcíme, munkahelye és annak címe),
 - a cselekmény elkövetését bizonyító egyéb körülmények vagy eszközök, rögzített bizonyítékok felsorolása,
 - a feljelentés keletkezése, az intézkedő határőr, valamint a feljelentést ellenőrző parancsnok aláírása.
- A feljelentésnek a szabálysértés jellegétől és következményétől függően még a további adatokat kell tartalmaznia:
- személyi sérülés esetén; a sérültet az orvos a helyszínen részesítette-e elsősegélyben (az orvos neve), illetve kórházba szállították (a kórház megnevezése és címe); a sérülés várható gyógykezelésének időtartama az előzetes orvosi vélemény szerint;
 - károkozás esetén; a károkozó és a károsult megnevezése (személyi adataik, lakcímük); a kár jellege (ruházat, jármű, határjel, stb. rongálódása); a kár hozzávetőleges értéke;
 - a határőr a sértettet, illetve a károsultat a magánindítvány, illetve a kárigény megtételének lehetőségére felhívta;
 - a lefoglalás érdekében visszatartott - a szabálysértés elkövetését bizonyító vagy elkobzás alá eső - dolgok (bokszer, léghuska, stb.) megnevezése és csatolása a feljelentéshez, illetve a megőrzéssel megbízott személy neve, az őrzési helye;
 - a visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel szabálysértés esetén a lőfegyver-tartási engedély száma, a kiállító hatóság megnevezése, az engedélyezett és az engedély nélkül tartott fegyver fajtája, gyártmánya, gyári száma, kalibere, illetve az engedélyezett és az engedély nélkül tartott lőszer fajtája, mennyisége;
 - közlekedési szabálysértés járművel történt elkövetése esetén
 - a vezetői engedély (igazolvány) száma, a kiállító hatóság megnevezése,
 - a járművet üzemeltető személy vagy szerv adatai.
- **A feljelentésnek tartalmaznia kell az egyéb sajátosságokat is -amennyiben voltak ilyenek- ezek lehetnek például:**
- ha volt felbujtó vagy segítő, az arra történő utalást és személyi adataikat,
 - ha az intézkedés során felelősséget kizáró okra való utalás merül fel, vagy az, az intézkedő tudomására jut, annak tényét.

A nem hatáskörbe tartozó szabálysértések esetén a feljelentést az intézkedő határőr közvetlen vezetőjének vagy **parancsnokának kell ellenőriznie** és aláírnia. Ha az érdemi döntéshez szükséges adatokat a feljelentés nem tartalmazza - a szabálysértési hatósághoz való továbbítás előtt – el kell rendelni annak kiegészítését.

Ha az azonnali eljárás lefolytatása nem indokolt a szabálysértési feljelentést - előzetes intézkedés esetén annak irataival együtt - az Sztv.-ben meghatározott eljárásra az elkövető állandó lakhelye szerinti illetékes szabálysértési hatósághoz kell megküldeni 8 napon belül.

Ha több elkövető van és különböző helyen laknak, továbbá ha a szabálysértést több szabálysértési hatóság területén követték el, vagy az elkövetés helyét nem lehet megállapítani, az a szabálysértési hatóság illetékes az eljárásra, amelynél a feljelentést megtették (amely a szabálysértést észlelte) illetőleg amely az ügyben korábban intézkedett.

A határőrségnél **szóban tett** szabálysértési **feljelentést** vagy bejelentést **jegyzőkönyvbe kell foglalni**, amellyel az előzőekben leírtak szerint kell eljárni.

A jegyzőkönyvbe foglalás során lehetőség szerint tisztázni kell a feljelentésnél leírt tartalmi elemeket.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- az eljáró szerv megnevezését,
- a jegyzőkönyv készítésének helyét, idejét, az ügy tárgyát (szabálysértési feljelentés),
- a feljelentő vagy bejelentő személy nevét, lakcímét, személyi igazolványa számát (külföldinél útlevelének számát),
- a feljelentő vagy bejelentő, a jegyzőkönyvet felvevő, tolmács alkalmazása esetén a tolmács aláírását.

VII.

5. A VÉGREHAJTÓI ÁLLOMÁNY SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAI

A végrehajtói állomány (járőr, útlevékezeltő stb.) szabálysértési hatósági eljárásokkal kapcsolatos feladatai alapvetően nem változnak. A feljelentés megtétele marad továbbra is e tekintetben a fő feladatuk. A Határőrség szabálysértési hatósági jogkörének tényleges gyakorlása azonban – különös tekintettel az állomány felkészítésére – az alábbi súlyozott feladatokat eredményezi:

A határőrnek tudnia kell:

- megállapítani indokolt-e az azonnali eljárás lefolytatása, vagy sem,
- megállapítani ki az eljáró hatóság,
- körültekintően elkészíteni a szabálysértési feljelentést, különös tekintettel a bizonyítékok leírására, tanúk megnevezésére

9. számú ábra

VIII.

6. HOGYAN INDULHAT MEG A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁS A HATÁRŐRSÉGNÉL?

Az érintett négy szabálysértési tényállás tekintetében a Határőrség vélelmezhetően kizárólagos hatósági jogosultságot fog kapni, mely azt eredményezi, hogy nem csak azokra az esetekre kell felkészülnünk, amikor szolgálati személyeink észlelik a jogsértést, hanem azokra az esetekre is, amikor más szervek, vagy személyek tesznek nálunk feljelentést. A hatósági eljárás szempontjából nem releváns körülmény ki teszi a feljelentést, hiszen az eljárás lefolytatását szigorú jogszabályi rendelkezések határozzák meg függetlenül a feljelentő kilététől.

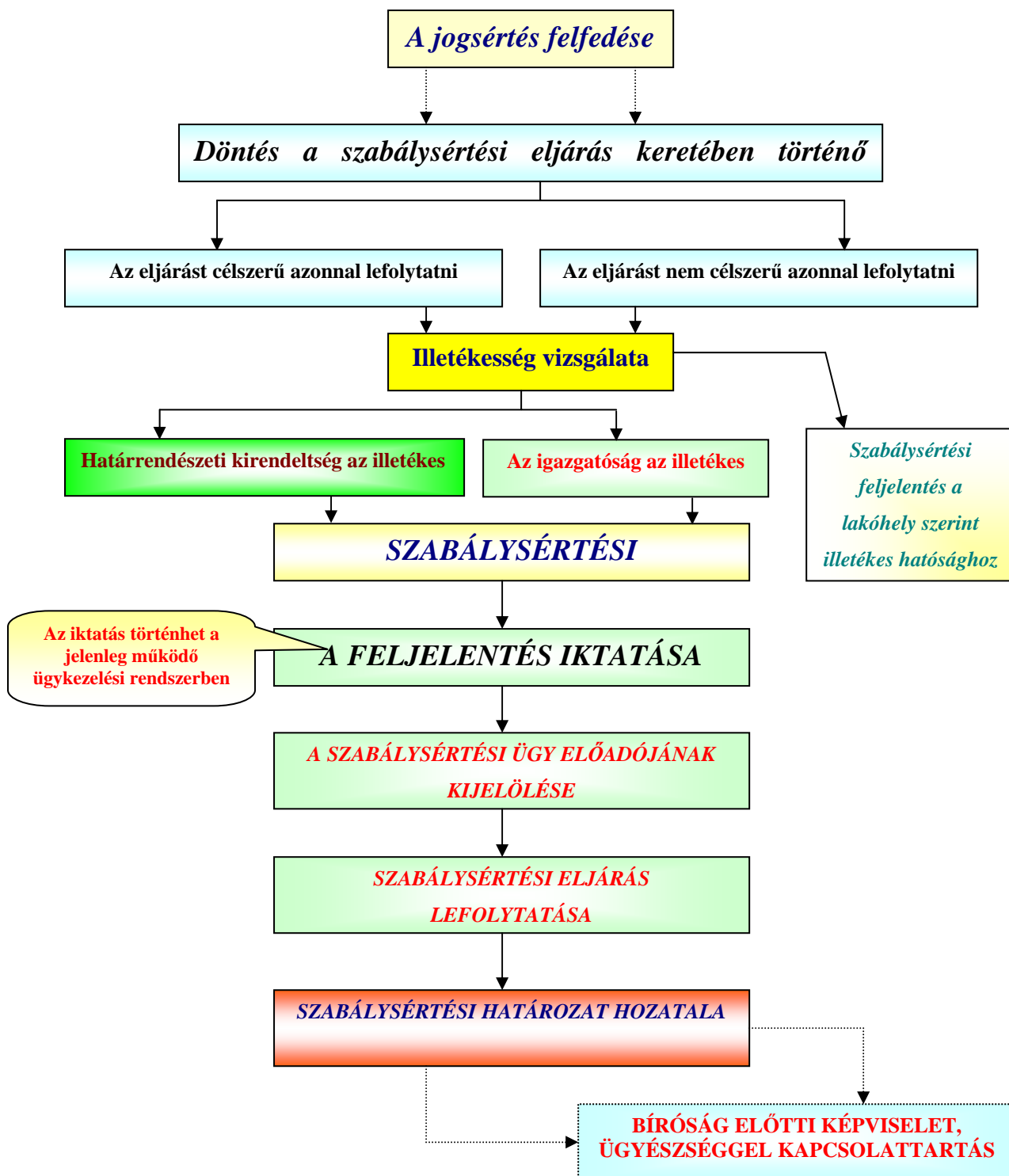
10. számú ábra

IX.

A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSOK LEFOLYTATÁSÁNAK TERVEZETT RENDJE A HATÁRŐRSÉGNÉL

A HATÁRŐRSÉG SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSAINAK LEFOLYTATÁSI RENDJE

(ELVI VÁZLAT)

11. számú ábra

A 11. számú ábra hivatott arra, hogy összegezze az I-IX. fejezetekben foglalt logikai modelleket és egy általános elvi vázlat alapján mutassa be ténylegesen, hogyan kell majd a Határőrségnek a szabálysértési hatósági feladatait ellátnia. Ha korábbi logikai feltételezéseimben nem hibáztam, akkor az elvi vázlat ismételt indokolás nélkül is helytálló.

A téma befejezéseként, mint szerző, a mottónak választott shakespearei gondolathoz kívánok visszatérni. Az, hogy kétségeink ellenére mernünk kell vállalni az új kihívásokat erre a szakterületre is igaz.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet fent leírt szövegszerű módosításaival képes lehet a Határőrség alkalmazni a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvényben biztosított szabálysértési hatósági jogkörét az államhatár rendje elleni szabálysértések, valamint a külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés elkövetőivel szemben. Az, hogy ezt milyen hatékonysággal fogja gyakorolni sok, egymással összefüggő tényező eredője lesz. Mint szerző igyekeztem széleskörűen megvizsgálni azt, hogy milyen új lényeges körülmények befolyásolhatják majd a hatósági jogkör gyakorlását számunkra. Tudom, hogy minden kérdés ma még megválaszolhatatlan, készen kell lennünk arra, hogy a felmerülő további kérdésekre is mihamarabb a legmegfelelőbb válaszokat tudjuk adni, ezáltal zökkenőmentessé tenni e tevékenységünket.

A több éves szakmai érvelésünk, melynek eredményeképpen a jogszabályváltozásokkal megteremtődik a szabálysértési hatósági jogkör gyakorlásának valamennyi feltétele, csak akkor ér igazán valamit, ha be tudjuk bizonyítani, hogy a lehetőséggel élni tudunk, korábbi érveink a mindennapok munkájának eredményességében visszaköszönnek.

Kézirat lezárva: 2004 július 1-én

